

УПРАВЛІННЯ ПОТОЧНИМИ АКТИВАМИ КОРПОРАЦІЙ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Розвиток ринкових відносин в країні обумовив підвищення ролі фінансів підприємства. Стан фінансових ресурсів підприємства стає фактором, що визначає фінансові результати його діяльності. Кількісні та якісні параметри фінансового стану підприємства визначають його місце на ринку та здатність функціонувати в економічному просторі. Все це призвело до підвищення ролі управління фінансами в загальному процесі управління економікою. Вартість підприємства в сучасних умовах управління стає головним показником, яким зацікавлені не тільки вчені, а й власники підприємства та потенційні інвестори. Прибутковість, яка характеризує ефективність підприємства на стадії управління, переходить на інший план, оскільки, на відміну від вартості, вона не відображає перспектив розвитку бізнесу, тобто здатність компанії генерувати грошові потоки у майбутньому. Серед чинників, що впливають на вартість підприємства, значне місце має вартість оборотних активів, оскільки частка поточних активів у структурі активів більшості українських підприємств є досить значною. Отже, управління поточними активами з точки зору впливу його ефективності на вартість підприємства стає особливо актуальним.

Управління оборотними активами грає важливу роль в успіху будь-якого ділового підприємства. Більше ніж 75% компаній, які працюють у збиток або провадять не ефективну фінансову діяльність, будуть конкурентноспроможнішими, якщо розроблять елементи ефективної управлінської політики управління оборотними активами. Система управління оборотними активами забезпечує звільнення капіталу що не використовується, який інакше може бути направлений для оптимальне використання. Оперування оборотними активами є ефективним інструментом управління, який має потенціал для забезпечення довгострокового успіху.

Недостатність оборотних активів може паралізувати діяльність підприємства або погіршити його ліквідність, а надлишок буде означати, що частина капіталу не працює і не приносить прибутку. Серед відомих науковців, які в своїх працях детально розглядали питання аналізу оборотних активів слід відзначити таких зарубіжних вчених як Велми Глен А., Сигел Дж., Шим Дж, Е.С. Хендріксен, І. А. Бланк, В. В. Ковальов, Б. Коллас, М. Н. Крейнін, Т. Манесс. Система управління оборотними активами вимагає подальшого вивчення, яке має бути спрямоване на покращення та визначення її функцій з позиції адаптації до сучасного стану розвитку економіки України.

Ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є найважливішим симптомом його фінансового стану, передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому. Основною метою управління фінансовими ресурсами на підприємстві є їх оптимізація, процес вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності.

Оборотні активи є цінностями, які використовуються підприємством протягом одного року або операційного циклу, якщо він не перевищує один календарний рік. Відповідно до п. 66 МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» підприємство визнає актив поточним, якщо цей актив:

- може бути реалізованим або спожитим у нормальному операційному циклі;
- утримується в основному з метою продажу;
- може бути реалізованим протягом 12 місяців після звітного періоду;
- є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмежень щодо обміну чи використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом 12 місяців після звітного періоду.

Оборотні активи складаються з матеріальних і нематеріальних елементів, правильність обліку яких та подання достовірної інформації у звітності про які необхідні для прийняття ефективних управлінських рішень.

Оборотні активи на підприємстві перебувають у грошовій, виробничій, товарній формах. Вони знаходяться у стані безперервного руху, під час якого відбуваються зміни в їх обсягах, складі, вартості.

Отже, ефективне управління оборотними активами на підприємстві складається з:

- управління запасами;
- управління дебіторською заборгованістю;
- управління грошовими коштами та їх еквівалентами.

Аналіз літературних джерел дозволяє зробити висновок, що управління запасами являє собою діяльність, спрямовану на забезпечення безперебійного процесу виробництва та реалізації продукції за мінімізацією загальних витрат по створенню та обслуговуванню запасів. В той же час управління запасами – це процес створення, контролю та регулювання рівня запасів у поста- чанні, виробництві та збуті продукції. В економічній літературі управління запасами також може розглядатися і як система, тобто сукупність правил і показників, які визначають момент часу й обсягу закупівлі продукції для поповнення запасів, параметрами якої є:

- точка замовлення;
- нормативний рівень запасів;
- обсяг окремої закупівлі;
- частота здійснення закупівель;
- поповнювана кількість продукції, за якою досягається мінімум витрат на зберігання запасу згідно із

заданими витратами на поповнення і заданими альтернативними витратами інвестованого капіталу.

На даний час ефективною системою управління запасами виступає саме логістика. Залучення логістики до формування загальної стратегії підприємства означає новий рівень його розвитку, насамперед, у напрямі забезпечення економічної стійкості у конкурентному середовищі.

Оскільки запаси, як правило, є однією з найбільших цифр у балансі, ефективне управління запасами є життєво важливою функцією підприємства, яка допомагає забезпечити безперервний успіх розподілу та виробництва компанії. Ефективність управління запасами зазвичай вимірюється тим наскільки успішно компанія знижує інвестиції на запаси, задовольняє цілі обслуговування клієнтів і досягає максимальної пропускної здатності та стримування витрат.

Удосконалення системи управління оборотними активами необхідна для оптимізації задоволення потреб у придбанні різних елементів оборотних активів, забезпечення відповідності їх обсягів обсягами фінансово-господарської діяльності, максимізації прибутку (рентабельності оборотних активів) і мінімізації витрат при допустимому рівні ризику. Раціональне й ефективне використання оборотних активів сприяє збільшенню фінансової стійкості підприємства та його платоспроможності. За цих умов підприємство своєчасно і повністю може виконувати свої розрахунково-платіжні зобов'язання, що дозволять успішно здійснювати свою функціональну діяльність.

Список використаної літератури

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» № 929 013 – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 2 «Запаси» – Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» – Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 32 «Фінансові інструменти: подання» – Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029